620/01

Den 14. maj 2001 blev i sag nr. 54.260:

xxxxxx xxxxxxx xxxxxxx
xxxxxxxxx xxx xxx xxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxx xx xx xxx
xxxx xxxxx x

mod

Topdanmark Forsikring A/S
Borupvang 4
2750 Ballerup

afsagt sålydende

k e n d e l s e :

_____

Forsikringstageren, der har retshjælpsforsikring i Topdanmark Forsikring A/S, klager ved sin advokat over selskabets afvisning af at yde forhåndstilsagn om retshjælpsdækning til en påtænkt retssag mod Det Sociale Nævn for Århus Amt.

Selskabet har afvist at yde forhåndstilsagn om retshjælpsdækning under henvisning til, at klageren ikke har rimelig grund til at føre sagen. Selskabet har bl.a. henvist til, at klageren må begære sagen genoptaget.

Af skrivelse af 11/10 2000 fra klagerens advokat til nævnet, hvori der bl.a. er redegjort for korrespondancen med selskabet, fremgår bl.a.: "Jeg gør sammenfattende gældende, at min klient er berettiget til at få meddelt retshjælp til at få indbragt en sag om en tidligere pensionstilkendelse for domstolene. Det kan ikke være meningen, at min klient skal være forpligtet til at forelægge sagen for myndighederne på ny, og i øvrig på ny få en lang sagsbehandlingstid. … Det er min klare opfattelse, at Topdanmark alene skal påse om, sagen føres med rimelighed."

I skrivelse af 30/10 2000 fra selskabet til nævnet hedder det bl.a.: "Det fremgår af det modtagne materiale, at sikrede - ..(klageren) - den 12.03.1992 er tilkendt almindelig for-

højet førtidspension, idet erhvervsevnen skønnes nedsat med mindst halvdelen på grund af helbredsmæssige forhold. ..(Klageren) har, ved pensionstilkendelsen, pådraget sig lidelsen perineufibrosis nervi ulnaris og er flere gange blevet opereret for denne lidelse uden at der har været effekt af de operationelle indgreb. Venstre arm har således kun svag gribekraft, nedsat følesans, samt ømhed. Endvidere klager sikrede over hovedpine samt smerter i venstre arm, stammende fra en piskesmældslæsion i 1983. Sikrede har ingen objektive udfald fra uheldet, der medførte piskesmældslæsionen. Endelig har sikrede kronisk bronchit. Det er først og fremmest på grund af den reducerede anvendelsesmulighed af venstre arm, at ..(klageren) tilkendes pension i 1992. I 1995 rejser sikrede ny pensionssag, idet hun mener helbredstilstanden er forværret, således at hun nu er berettiget til mellemste pension. Det bemærkes, at der ikke er tilkommet nye diagnoser. Sagen behandles og afgøres herefter af de sociale myndigheder - senest Den Sociale Ankestyrelse, der ved afgørelse af 13.01.1997 vurderer at sikrede ikke er berettiget til en forhøjelse af pensionen. Den helbredsmæssige tilstand skønnes således ikke dokumenteret forværret i en sådan grad, at kunne betinge en erhvervsnedsættelse på mere end 2/3 i alle erhverv. … Vi har efter en omfattende korrespondance med advokaten fastholdt, at vi ikke ønsker at yde retshjælpsdækning til sagen, idet omkostningerne ved sagens førelse ikke findes at blive afholdt med rimelig grund, jf. vilkårenes pkt. 5, stk. 1. Sikrede har ifølge vores opfattelse ikke lidelser af en sådan sværhedsgrad, at hun ifølge administrativ- og retspraksis er berettiget til at oppebære mellemste pension. Der er ikke dokumenteret forværringer i sikredes helbredstilstand, som er tilstrækkelige til en forhøjelse af pensionen. … Sagerne vedrørende førtidspension skal … afgøres efter en konkret rimelighedsvurdering og det vil således selvsagt ikke være alle personer, der mener sig berettiget til en førtidspension eller en pension højere end tilkendt, der er berettiget til retshjælp. … Som et resultat af nævnte højesteretsdom udarbejdede Den Sociale Ankestyrelse en pressemeddelelse i februar 2000. Det fremgår af denne meddelelse, at det fremover i højere grad er myndighederne, der skal belyse, om en ansøger rent faktisk er i stand til at passe sit arbejde på deltid. Det fremgår videre, at hvis man mener, at den ændrede praksis gør en berettiget til en højere pension, kan man rette henvendelse til de administrative myndigheder og bede om genoptagelse. Under henvisning til pressemeddelelsen, har vi opfordret advokaten til at henvise sin klient til i første omgang, at få sagen genoptaget i det offentlige system. Advokaten oplyser herefter i brev af 25.05.2000, at han er bekendt med, at kommunerne ikke øn-

sker at genoptage sagerne. Dette er ganske simpelt forkert og med det meget store antal sager advokaten har vedrørende førtidspension er det for os vanskeligt at se, hvorfor advokaten fremkommer med denne fejlagtige oplysning. Disse sager er i betydeligt omfang blevet genbehandlet i det offentlige system. Det må herefter konkluderes, at sikredes lidelser ikke har en sådan sværhedsgrad, at hun er berettiget til en højere pension og der er således ikke noget sikkert grundlag for at tilsidesætte de administrative myndigheders skøn. Endvidere har sikrede ikke ønsket at rette henvendelse til de administrative myndigheder vedrørende genoptagelse af sin sag. Hun har således ikke søgt at få sagen afgjort på hurtigst og billigst måde. På baggrund af ovenstående må vi herefter fastholde vores afvisning i sagen under henvisning til vilkårenes 5, stk. 1."

Klagerens advokat fastholder, at der er rimelig grund til at føre sagen. I skrivelse af 29/11 2000 fra advokaten til nævnet hedder det bl.a.: "Det specielle i sagen her er dog, at min klient er blevet 60 år, og hvis der på ny behandles en sag i offentlig regi, betyder dette, at min klient reelt skal opfylde betingelserne for at opnå højeste pension for at kunne få mellemste pension. Dette fremgår af lov om social pensions § 14, stk. 2, litra 2. Herudover er det principielt min opfattelse, at borgeren må have ret til selv at vælge, hvordan man vil anfægte den af myndighederne trufne afgørelse."

Over for nævnet har klagerens advokat og selskabet endvidere redegjort for deres fortolkninger af retspraksis, herunder bl.a. højesteretsdommene omtalt i Ugeskrift for Retsvæsen 2000, side 645, og Ugeskrift for Retsvæsen 2001, Nyhedsservice, side 11.

Af en generel helbredsundersøgelse af 13/2 1992 fremgår bl.a.: "5. Skøn over arbejdsevnen … Patientens gener i venstre hånd har stået på siden 1972. Hun havde oprindeligt kontorarbejde, men ophørte hermed p.g.a. problemerne i ve. hånd. Købte sportsforretning. Gennem de seneste 3-4 år tiltagende gener fra ve. hånd. Kan ikke løfte med ve. arm, kan ikke flytte ting over 5 kgs vægt på gulvet, kan ikke pakke varer ind p.g.a. nedsat kraft i venstre hånd. Desuden udløser brugen af hånden kraftige snurrende smerter ud i 4. og 5. finger, hvilket reducerer håndens brug yderligere. Kan i husmodererhvervet ikke vride klud, ikke pudse vinduer, ikke støvsuge, ikke hælde vand fra en gryde p.g.a. den nedsatte funktion af ve. hånd. Patienten har været sygemeldt 1 år, både fuldtidssygemeldt og sygemeldt med 50% uarbejdsdygtighed. Hun er som omtalt opereret adskil-

lige gange sidst 2 gange i 1991, fysioterapeutisk behandlet over længere perioder og også behandlet med tricycklisk antidepressivum p.g.a. dysæstesien. Intet har haft effekt. Patientens erhvervsevne må anses for varigt nedsat med over 50% i alle erhverv, også som husmoder. Erhvervsevnen kan næppe siges at være nedsat med mere end 2/3 i alle erhverv, da der er en vis restfunktion i venstre hånd, ligesom forandringerne i hø. arm og muskelinfiltrationerne må anses for sekundære til grundlidelsen i ve. arm og hånd. Jeg vil dog ikke skønne hendes erhvervsevne i et rent højrehåndsbetjent erhverv til mere end under 50% p.g.a. langvarige muskelforandringer i denne arm og skulder-nakkeregion. … 7. Socialmedicinske behandlingsmuligheder. … Efter mit skøn vil revalidering, omskoling eller lignende tiltag ikke kunne føre til en bedring af erhvervsevnen. Tilstanden må anses for varig uden bedringsmulighed. Erhvervsevnen i alle erhverv er efter mit skøn nedsat med mellem 50% og 67%, og pensionering må anbefales. … 8. Prognose … Tilstanden er varig. Bedres ikke. Vil ikke virke livsforkortende på patienten. Der er ikke alene tale om en nedsat kraft i ve. hånd og arm med belastningsudløste muskelforandringer i hø. arm, i nakke og skuldrene, men også en tilstand af betydelig ændret følesans i venstre hånd, således at berøring af huden på lillefinger og ringfingeren, samt i håndfladen svt.t. disse to fingere udløser kraftige stikkende, prikkende, snurrende smerter, der ikke har kunnet behandles. Dermed bliver patientens brug af hendes venstre arm yderligere reduceret."

Af statusbedømmelse af 21/12 1995 fremgår bl.a.: "Pt. fik tilkendt førtidspension i 1992. Der er ikke tilkommet nye diagnoser siden. Alt i alt er tilstanden jævnt og støt blevet forværret med smerter i udgående fra venstre arm til at omfatte hele nakkeskulderår. Pt. har haft talrige langvarige infektioner med forværrelse i den kroniske bronchit. Pt er fulgt tæt her siden hun fik pension. Har været nødt til helt at afhænde sin forretning i samme periode, da pt efter blot få timers arbejde måtte ophøre pga disse smerter. Første efter hun er ophørt har hun opnået en stationær tilstand. Vurdering: Pt.'s resterhvervsevne skønnes minimeret til ingenting. Dette pga forværring i flere af tidligere sygdomme frem til ny sygdom."

Af speciallægeerklæring af 16/8 1995 fremgår bl.a.: "Sammenfattende: … Objektivt findes ømme nakkemyoser og skulderåg. Der findes ømme myoser langs hele thoracolumbale columna også. Herudover findes udfald svarende til den opererede nervus ul-

naris på venstre side. Følgerne fra ulykkestilfældet er hovedpine, svimmelhed. Hovedpine startende med nakkesmerter strålende op over hovedet frem i panden, siddende over øjnene. Karakteriseres som konstant trykkende. Endvidere svimmelhed og smerter ned mellem skulderbladene. Skadelidte har ingen objektive udfald fra dette uheld. Skadelidte har således lettere mén efter det hende overgåede uheld men har ophør af den resterhvervsevne, hun havde tilbage efter operationer i venstrearmen, der for tre år siden førte til tilkendelse af laveste førtidspension."

Af afgørelse af 13/1 1997 fra Revaliderings- og Pensionsnævnet, nu Det Sociale Nævn, Århus Statsamt, fremgår: "AFGØRELSE De er ikke berettiget til forhøjelse af Deres førtidspension. De er fortsat berettiget til forhøjet almindelig førtidspension efter lov om social pension § 14, stk. 3, nr. 1, se også stk. 4. … **Grundlag for afgørelsen:** … Det fremgår af sagen, at De på ansøgningstidspunktet var 58 år og gift. De er oprindeligt butiksuddannet, men var i en årrække fuldtidsansat ved postkontor. De ophørte i 1985 af helbredsmæssige grunde. Herefter har De haft selvstændig forretning i tilknytning til privatboligen, sportsforretning med tilknyttet solcenter. De var sygemeldt i en periode i forbindelse med tidligere pensionsansøgning. De har fortsat drevet forretning med medhjælp indtil 1/9 1995, hvor De ophørte p.g.a. helbredsproblemer."

Den Sociale Ankestyrelse stadfæstede afgørelsen den 16/6 1997.

Forsikringsbetingelserne indeholder bl.a. følgende bestemmelser: "**2 Hvilke tvister er dækket af forsikringen … 3** Selskabet skal - på det foreliggende grundlag - afgive udtalelse om, hvorvidt tvisten er dækket af forsikringen eller ikke. Selskabet har både ret og pligt til at give udtryk for tvivl om sagens rimelighed. Dækningstilsagn er begrænset til omkostninger, der står i et rimeligt forhold til sagens genstand. … **5 Hvilke omkostninger er ikke dækket af forsikringen 1** Omkostninger, som ikke er afholdt med rimelig grund, fx fordi sikrede ikke skønnes at have rimelig grund til at føre sagen, eller fordi disse ikke står i rimeligt forhold til sagens genstand."

Nævnet udtaler:

Af de grunde, der er anført af selskabet, finder nævnet, at klageren ikke er berettiget til retshjælpsdækning.

Derfor

b e s t e m m e s :

Klagen kan ikke tages til følge.

Jørgen Nørgaard